

vindsarkiver, staar der nemlig, at Ministeriet maa anse det for naturligt, i alt Fald foreløbigt, at samle det hele Omraade under et. Dette Ord „foreløbig“ har glædet mig. Nu maa man ikke tro, at det er en provindsiel Volland-Falsters Selvstændighed, jeg vil hævde her i Landsthinget, det er ingenlunde min Mening, men min Tanke gaar væsentlig i samme Retning som den, den ærede foregaaende Taler nævnte, naar han udtalte det som meget ønskeligt, at der kunde komme Amtssarkiver. Jeg vilde blot i Stedet for Amtssarkiver have Stiftssarkiver. Dette Lovforslag er ubetinget et Fremskridt, men jeg tror, at det havde været et endnu større Fremskridt, om man i Stedet for at oprette 3 Provindsarkiver, havde oprettet 7 Stiftssarkiver, og disse kunne da have været oprettede saaledes, at de kunde have været satte i Forbindelse med Stiftsbibliotekerne. Der er allerede enkelte Stiftsstæder, hvor der er opført Bygninger til Bibliotheker, og hvor Stiftsbiblioteket og Bibliotheket fra Latinstolen ere forenede til Et. Naar man nu havde stoffet Lokale i de forskjellige Stiftsstæder til Stiftsbiblioteket, som atter kunne forenes med Skolebiblioteket til et Arkiv for Stiftet, vilde det maaste have været en heldigere Ordning. Smidleridt indser jeg saare vel, at paa det Tidspunkt af Forhandlingerne, hvorpaa vi nu befinde os, kan der ikke være Tale om at faae en saa gennemgribende Forandring gennemført, og jeg maa tage Lovforslaget, saaledes som det foreligger. Det er et saa betydeligt Fremskridt fremfor den nuværende Tilstand, at jeg med stor Glæde vil give det min Stemme. Men jeg har, som jagt, glædet mig over Udtrykket „foreløbig“, idet jeg har set den Tanke ligge deri, at der dog er en Mulighed for en Gang at komme lidt videre frem, saa at man kunde naae saavidt, at man i ethvert Stift fik et Brændpunkt for den aandelige Udvikling, som vilde vindes derved, at der fandtes et godt Bibliothek og dertil hørende Arkiv, hvilket vilde i betydelig højere Grad indøbesomme de Hensyn til Befolkningens Interesse i de forskjellige Egne af Landet, som ogsaa ere tagne i Betragtning ved nærværende Lovforslag. Men, som sagt, da der ikke kan være Tale om at stille et saadant Forslag — thi vi vilde jo da ikke kunne faae Forslaget gennemført i denne Samling, og tillige vilde det ogsaa medføre betydelige Besøstninger — vil jeg med Glæde give Lovforslaget, saaledes som det foreligger, min Stemme. Med Hensyn til Spørgsmaalet om Veligheden af det nyeste Provindsarkiv, maa jeg sige, at jeg hører til dem, som vil foretrække Viborg. Jeg tror, at det dog ikke har ganske ringe

Betydning, at Overretten er i Viborg, og et saadant Forslag, som at berøve Viborg Overretten, og flytte den til Aarhus, tror jeg ikke, der vilde kunne være Udsigt til at faae gennemført. Man maa vel dog tage særligt Hensyn til dem, som skulde benytte Rigsarkivet, og de Myndigheder, som mest vilde komme til at benytte det, ville ved Siden af Stiftsøvrighederne, Biskopper og Amtmænd, dog i særdeles høi Grad blive en saadan Institution som Overretten i Viborg. Det vil meget jævnlige blive Tilfældet, antager jeg for givet, at der ved Afgjørelsen af forskjellige Sager vil være Anledning til at søge Oplysninger i et saadant Arkiv. Jeg vilde derfor finde det i høi Grad uheldigt, om det kom til at ligge i Aarhus i Stedet for i Viborg.

Needt-Thott: Jeg vilde gjerne udtale min Glæde over det forelagte Lovforslag. Jeg er overbevist om, at der ved Indretningen af et Rigsarkiv og de dermed i Forbindelse staaende Filialer nu vil opnaas, at der faas Ende paa al den Ubelæggelse, der gennem saa mange Hundrede Aar har fundet Sted i Arkiverne og med Hensyn til gamle Dokumenter, som have Betydning for vort Fædrelands Historie. Der synes at være nogen Uenighed i Opfattelsen af, hvor Filialen for Sylland skal placeres. Der er jo ganske sikkert en Del, der kunde tale for Aarhus og der blev fremført forskjellige Grunde derfor; men for mig staar det dog som givet, at Viborg dog allerede fra gammel Tid har havt og maa have en saadan Betydning, at det vil være det naturlige Sted at lægge et saadant Arkiv paa. Naar jeg altsaa vil stemme for, at man skal lægge Arkivet i Viborg, vil jeg dog sige, at det mere er, fordi vi nu en Gang ere komne saavidt, at man i det andet Thing har vedtaget dette. Altsaa af Interesse for selve Sagens Gjennemførelse tror jeg, at det Retteste vilde være, at vi blive ved det een Gang vedtagne, da der ikke synes at være saadanne særlige Grunde, som tale for Forandring, og jeg anbefaler derfor, at vi vedtage Lovforslaget uforandret, som det foreligger.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Scavenius): De forskellige Hensstillinger, der fra ærede Medlemmers Side ere rettede til mig, skal jeg naturligvis tage under Overveielse, uden at jeg dog kan udtale mig bestemt om dem i Drebliffet. Hvad Spørgsmaalet Viborg-Aarhus angaar, maa jeg bestemt holde paa Viborg, dels af den naturlige Grund, at nu er een Gang Viborg vedtaget i det andet